

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

KOD UCZNIĄ

KONKURS HISTORYCZNY DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW

III ETAP WOJEWÓDZKI

23 lutego 2013

Ważne informacje:

1. Masz 120 minut na rozwiązanie wszystkich zadań.
2. Pisz długopisem lub piórem, nie używaj ołówka ani korektora. Jeżeli się pomylisz, przekreśl błąd i napisz ponownie.
3. Pisz czytelnie i zamieszczaj odpowiedzi w miejscu na to przeznaczonym. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.

Życzymy powodzenia!

Maksymalna liczba punktów	80	100%
Uzyskana liczba punktów		%
Podpis osoby sprawdzającej		

Zadanie 1. (2 pkt)

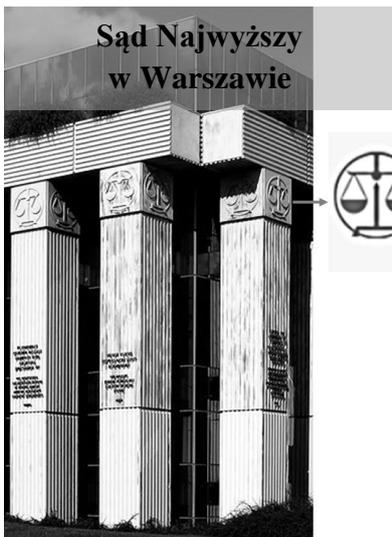
Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z dziejów starożytnego Rzymu. Wpisz przyporządkowane im litery w kwadraty umieszczone na osi czasu.

- A. panowanie cesarza Oktawiana Augusta
- B. zdobycie Rzymu przez Wizygotów
- C. powstanie republiki rzymskiej

Zadanie 2. (4 pkt)

Na ilustracjach przedstawiono symbole wywodzące się z kultury antycznej. Wyjaśnij ich znaczenie odwołując się do starożytnych bogów i ich atrybutów.

A.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....

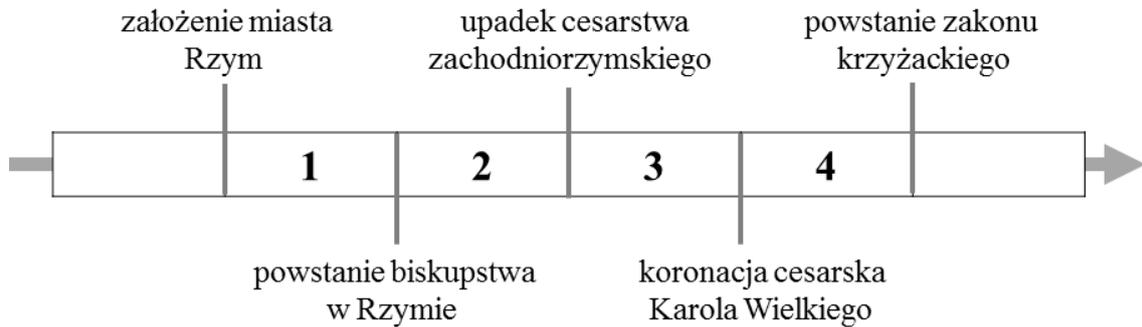
Źródło: <http://foto.recenzja.pl>

B.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Taśma chronologiczna do zadania 3.

Zadanie 3. (2 pkt)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Państwo Kościelne powstało w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1. B. 2. C. 3. D. 4.

Zadanie 4. (3 pkt)

Uzupełnij zdania wpisując w wykropkowane miejsca litery, którymi oznaczono prawidłowe informacje.

We wczesnym średniowieczu Europejczycy nabywali od Arabów a)

Za pośrednictwem arabskim dotarły do Europy, powszechnie w niej współcześnie używane

b)

pochodzące z c)

-
a)	A.	przyprawy pochodzące z Dalekiego Wschodu	B.	tkaniny pochodzące z Ameryki Północnej	C.	niewolników pochodzących z południa Afryki
b)	A.	litery	B.	cyfry	C.	pieniądze
c)	A.	Egiptu	B.	Chin	C.	Indii

Zadanie 5. (4 pkt)

Uzupełnij zdania wpisując brakujące informacje dotyczące wojen polsko-niemieckich toczonych za panowania Bolesława Chrobrego.

Bolesław Chrobry toczył wojny z władcą Niemiec

a)
[imię i numer władcy]

Wojny zakończyły się w 1018 roku podpisaniem pokoju w

b)
[nazwa miejscowości]

Na jego mocy Polska uzyskała

c) i
[nazwy ziem]

Zadanie 6. (2 pkt)

Oceń, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1. Patron Polski – święty Wojciech był biskupem Gniezna i pochodził z czeskiego rodu Przemyślidów.	P	F
2. Radzym Gaudenty był bratem świętego Wojciecha i pierwszym arcybiskupem polskim.	P	F
3. W XI wieku książę czeski Brzetysław I najechał na ziemie polskie i wywiózł relikwie św. Wojciecha.	P	F

Zadanie 7. (1 pkt)

Podkreśl prawidłowo chronologicznie uporządkowane wydarzenia z okresu panowania Piastów w Polsce.

- A. najazd cesarza Henryka V na ziemie polskie → obrona grodu w Niemczech przed wojskami niemieckimi → hołd Bolesława Kędzierzawego złożony Fryderykowi I Barbarossie.
- B. obrona grodu w Niemczech przed wojskami niemieckimi → hołd Bolesława Kędzierzawego złożony Fryderykowi I Barbarossie → najazd cesarza Henryka V na ziemie polskie.
- C. hołd Bolesława Kędzierzawego złożony Fryderykowi I Barbarossie → najazd cesarza Henryka V na ziemie polskie. → obrona grodu w Niemczech przed wojskami niemieckimi.
- D. obrona grodu w Niemczech przed wojskami niemieckimi → najazd cesarza Henryka V na ziemie polskie → hołd Bolesława Kędzierzawego złożony Fryderykowi I Barbarossie.

Zadanie 8. (2 pkt)

Oceń, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1. Mieszko II po utracie władzy na rzecz brata Bezpryma szukał schronienia na Węgrzech.	P	F
2. Karol Robert, król Węgier, wspierał stanowisko Luksemburgów w ich sporach z królem Polski Kazimierzem Wielkim.	P	F
3. W XIV wieku ziemie należące do współczesnej Słowacji wchodził w skład państwa węgierskiego.	P	F

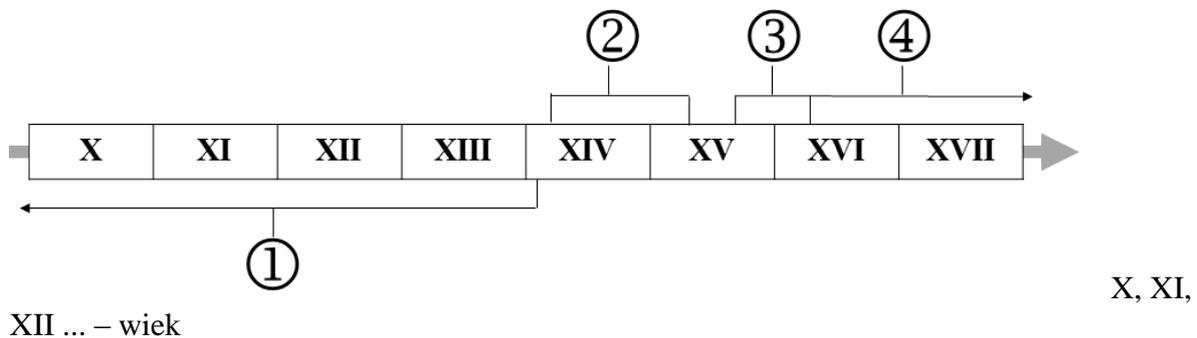
Zadanie 9. (1 pkt)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W okresie trwania unii polsko-węgierskiej szlachta polska uzyskała od króla zapewnienie, że

- A. szlachcic wzięty do niewoli podczas wyprawy zagranicznej zostanie z niej wykupiony.
- B. szlacheckie pospolite ruszenie nie zostanie zwołane bez zgody sejmików ziemskich.
- C. szlachcic osiadły nie zostanie uwięziony, ani ukarany bez wyroku sądowego.
- D. szlachcic może bezpośrednio uczestniczyć w elekcji panującego.

Taśma chronologiczna do zadania 10.

Zadanie 10. (4 pkt)

Podaj nazwy dynastii, które rządziły w Czechach w okresach oznaczonych na taśmie chronologicznej numerami 1–4.

- 1. 2.
.....
- 3. 4.
.....

Zadanie 11. (1 pkt)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Za panowania Zygmunta III Wazy Rzeczpospolita zdobyła

- A. Pomorze Gdańskie.
- B. Ziemię Smoleńską.
- C. Inflanty.
- D. Żmudź.

Zadanie 13. (4 pkt)

Na podstawie tablicy genealogicznej i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Na początku XVI wieku na zjeździe monarchów w Wiedniu zawarto porozumienie zwane *ślubami wiedeńskimi*.

a) Wymień trzech władców, którzy brali udział w zjeździe w Wiedniu. Podaj ich imiona, przydomki lub numery oraz nazwisko dynastii, z której pochodzili.

-

.....

-

.....

-

.....

b) Uzupełnij zdanie wpisując imiona osób, do których odnosi się podana informacja.

Na zjeździe w Wiedniu zapadła decyzja o zawarciu małżeństwa dynastycznego pomiędzy

..... i

Zadanie 14. (2 pkt)

Do podanych wydarzeń dopisz odpowiadających im władców z dynastii Habsburgów. Podaj ich imiona i numery [przydomki].

A. W czasie drugiej wolnej elekcji rywalem Stefana Batorego do tronu polskiego był cesarz

.....

B. Bezpośrednim skutkiem bitwy pod Mohaczem było przejęcie władzy w Czechach przez

.....

Tekst do zadania 15.

Najjaśniejszy Elektor zwróci całkowicie i bez żadnego zastrzeżenia to wszystko, co w całym Królestwie Polskim, Wielkim Księstwie Litewskim i biskupstwie warmińskim pod jakimkolwiek bądź tytułem zajął i faktycznie dzierży na skutek tej wojny lub układów ze Szwedami [...]. Zważywszy na to i na inne sprawy, zwłaszcza niżej wyłuszczone, oraz z innych słusznych przyczyn Najjaśniejszy Elektor sam i potomkowie jego płci męskiej [...], będą mieli mocą prawa zwierzchniego z najwyższą i nieograniczoną władzą Księstwo Prus, określone tymi granicami, w jakich posiadał je Najjaśniejszy Elektor przed wybuchem wojny tytułem lenna i będą nim rządili bez żadnych ciężarów uprzednio świadczonych.

Źródło: M. Dogiel, Codex diplomaticus, t. IV, s. 487, przekład A. Wolff [www.zrodla.historyczne.prv.pl]

Zadanie 15. (3 pkt)

a) Uzupełnij zdania wpisując brakujące informacje odnoszące się do cytowanego traktatu.

Traktat został zawarty w w roku
.....
[nazwa miejscowości]

b) Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na mocy zawartego traktatu

- A. Polska miała odzyskać ziemie zagrabione przez państwo krzyżackie.
- B. księstwo pruskie umocniło antypolski sojusz ze Szwedami.
- C. książę pruski złożył hołd lenny Zygmuntowi Staremu.
- D. Prusy Książęce przestały być lennem Polski.

Zadanie 16. (2 pkt)

Podaj nazwy dwóch ziem, które Rzeczpospolita utraciła na rzecz Rosji w II połowie XVII wieku.

.....
.....

Zadanie 17. (6 pkt)

W wykropkowane miejsca wpisz nazwy dynastii, do których należały wymienione miasta we wskazanych w zadaniu okresach.

A. Wrocław

..... w połowie XVI wieku XIX wiek

B. Wilno

.....
w połowie XVI wieku

.....
XIX wiek

C. Lwów

.....
w połowie XVI wieku

.....
XIX wiek

* uwaga - odpowiedzi mogą się powtarzać

Zadanie 18. (4 pkt)

Do podanych państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą w XVII wieku, dopisz nazwę religii, którą wyznawała większość zamieszkującej je ludności. Odpowiedzi wybierz spośród: katolicyzm, kalwinizm, luteranizm, prawosławie, judaizm, islam.

- A. Prusy Książęce
- B. Rosja
- C. Szwecja
- D. Chanat Krymski

* uwaga - odpowiedzi mogą się powtarzać

Zadanie 19. (1 pkt)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Za panowania cara Iwana IV Groźnego

- A. Korona i Litwa zawarły unię w Lublinie.
- B. do Moskwy wkroczyły wojska Dymitra Samozwańca.
- C. Rzeczpospolita i Rosja zawarły traktat w Andruszowie.
- D. władzę w Polsce przejęła dynastia Wettinów.

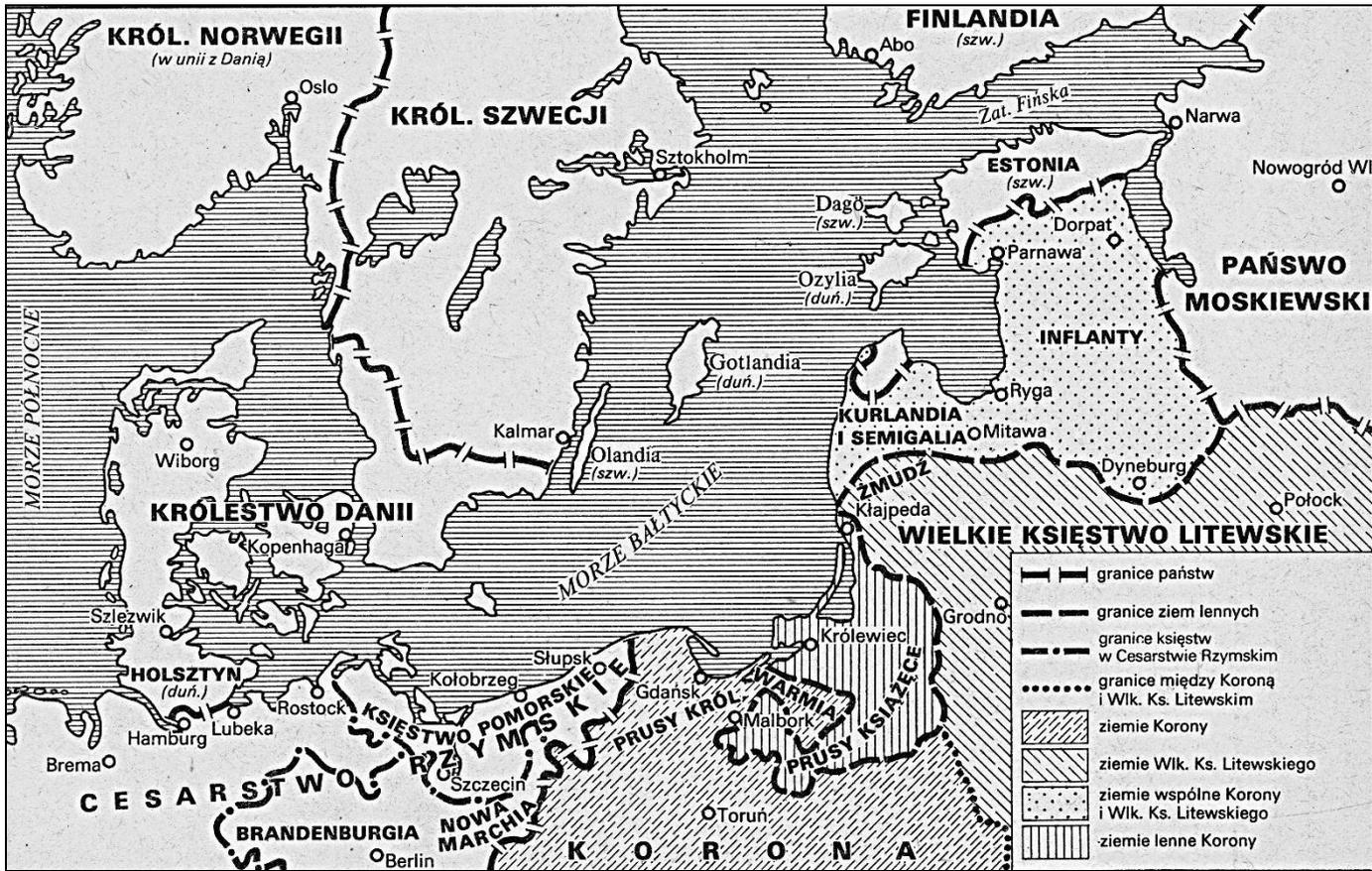
Zadanie 20. (2 pkt)

Wojny XVII wieku. Wskaż wydarzenie chronologicznie pierwsze i ostatnie. W tabeli zakreśl litery, którymi oznaczono wybrane opisy.

wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

- A. Wkroczenie wojsk hetmana Żółkiewskiego do Moskwy.
- B. Zawiązanie koalicji antytureckiej zwanej Ligą Świętą.
- C. Zawarcie ugody rosyjsko-kozackiej w Perejasławiu.
- D. Oblężenie Jasnej Góry przez wojska szwedzkie.

Mapa do zadania 21.

Źródło: J. Gierowski, J. Leszczyński, Historia dla klasy 2 liceum ogólnokształcącego, Warszawa 1987.

Zadanie 21. (2 pkt)

Podkreśl literę, którą oznaczono prawidłowy tytuł mapy i numer, którym oznaczono prawidłowe uzasadnienie dokonanego wyboru.

Sytuacja polityczna w basenie Morza Bałtyckiego w ostatnich latach		Uzasadnienie
A. XV w.	ponieważ	1. Pomorze Gdańskie należało do Królestwa Pruskiego.
B. XVI w.		2. Rosja posiadała dominującą pozycję nad Bałtykiem.
C. XVII w.		3. państwo krzyżackie kontrolowało ujście Wisły.
D. XVIII w.		4. do Korony i Litwy należały porty w Zatoce Ryskiej.

Zadanie 22. (2 pkt)

Oceń, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1. W 1764 roku politykę rosyjską w Rzeczypospolitej wspierała magnacka rodzina Czartoryskich.	P	F
2. Straż Praw powołana na pierwszym sejmie rozbiorowym miała strzec interesów politycznych Rosji w Polsce.	P	F
3. W czasie obrad Sejmu Czteroletniego Stronnictwo Patriotyczne dążyło do zawarcia sojuszu politycznego z Rosją.	P	F

Zadanie 23. (6 pkt)

Czy zgadzasz się z opinią większości osób biorących udział w sondzie dotyczącej oceny panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego? Odpowiedź uzasadnij budując dwa argumenty.

Stanowisko

.....

Uzasadnienie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Źródło: <http://www.portal.arcana.pl/>

Tekst do zadania 24.

1. Czym jest stan trzeci? – Wszystkim.
2. Czym był on dotąd w życiu politycznym? – Niczym.
3. Czego żąda? – Być czymś. [...]

Pragnie on mieć:

1. Rzeczywiste przedstawicielstwo w stanach generalnych, tzn. posłów spośród siebie wybranych, którzy byłiby wyrazicielami jego woli i obrońcami jego interesów [...]

Źródło: T. Maresz, K. Juszczyk, Historia w tekstach źródłowych, t. 2, Rzeszów 2000, s. 31.

Zadanie 24. (1 pkt)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Przedstawiony tekst prezentuje cele polityczne, o które walczono w czasie

- A. wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych.
- B. rewolucji francuskiej w XVIII wieku.
- C. powstania kościuszkowskiego.
- D. wojny secesyjnej.

Tekst do zadania 25.

O godzinie szóstej dano znak jednoczesnego rozpoczęcia wszystkich działań wojennych przez zapalenie browaru na Solcu w bliskości koszar jazdy rosyjskiej. Przygodnym losem nie spłonął ten cały budynek. Wojska polskie ruszyły z koszar do wskazanych stanowisk. W tym momencie oddział złożony z cywilnych osób pod dowództwem dwóch podchorążych szedł do Belwederu.

Źródło: M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, [...], Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 1998, s. 174–175.

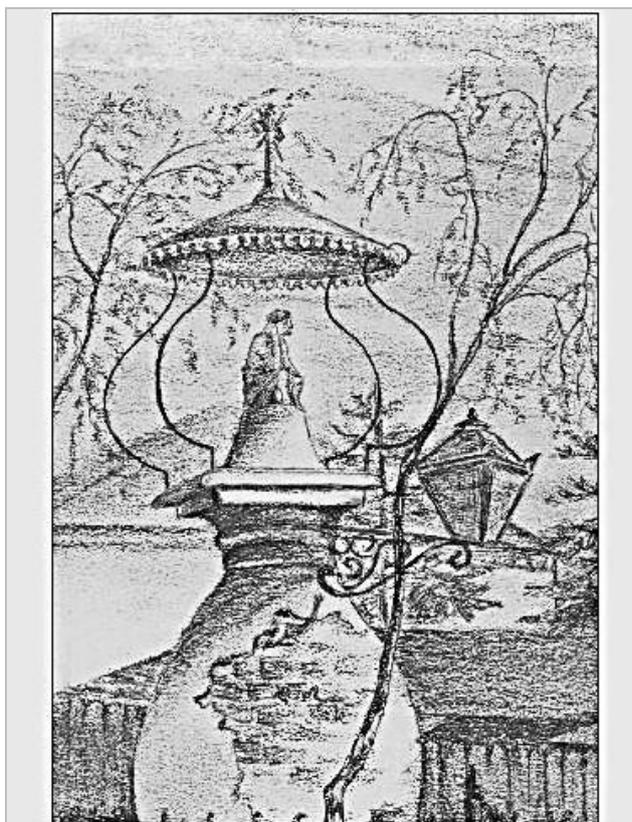
Zadanie 25. (1 pkt)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Inicjatorem wydarzeń przedstawionych w tekście był

- A. Piotr Wysocki.
- B. Józef Chłopicki.
- C. Romuald Traugutt.
- D. Józef Poniatowski.

Ilustracja i tekst do zadania 26.

*„Olej skalny to przyszłe bogactwo kraju,
to dobrobyt i pomyślność dla jego mieszkańców,
to źródło zarobków dla biednego ludu
i nowa gałąź przemysłu, która obfite zrodzi owoce”.*

Fragment plakatu reklamującego wystawę
w Muzeum Regionalnym PTTK w
Gorlicach

Zadanie 26. (3 pkt)

Uzupełnij zdanie wpisując w
wykropkowane miejsca litery, którymi
oznaczono prawidłowe informacje.

Wystawa została poświęcona a),
który zbudował pierwszą na ziemiach
polskich b) na terenie zaboru c)
.....

- a) A. Walerianowi Łukasińskiemu B. Ignacemu Krasickiemu C. Ignacemu Łukasiewiczowi
b) A. manufakturę B. rafinerię C. elektrownię
c) A. rosyjskiego B. pruskiego C. austriackiego

Zadanie 27. (2 pkt)

Oceń, czy podane zdania dotyczące przeobrażeń cywilizacyjnych przełomu XIX i XX wieku są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1. Odkrycie promieni X umożliwiające wykonywanie zdjęć rentgenowskich przyspieszyło rozwój medycyny.	P	F
2. Otwarcie Kanału Sueskiego ułatwiło rozwój komunikacji morskiej pomiędzy Europą a Azją.	P	F
3. Wydobycie rud metali i powstanie pierwszych pieców hutniczych zapoczątkowało rewolucję przemysłową.	P	F

Tekst do zadania 28.

Myśli nowoczesnego Polaka

Jestem Polakiem – więc mam obowiązki polskie: są one tym większe i tym silniej się do nich poczuwam, im wyższy przedstawiam typ człowieka. Bo im szersza strona mego ducha żyje życiem zbiorowym narodu, tym jest mi ono droższe, tym większą ma ono dla mnie cenę i tym silniejszą czuję potrzebę dbania o jego całość i rozwój.

Naszym zadaniem jako członków narodu nie jest zapewnienie mu wiecznego istnienia, ale tylko wydobycie z niego jak największych sił, wywalczenie mu jak najszerszego, najbogatszego, pod każdym względem najpełniejszego życia.

Źródło: <http://pl.wikiquote.org>

Zadanie 28. (2 pkt)

Uzupełnij zdania dotyczące zamieszczonego tekstu wpisując w wykropkowane miejsca litery, którymi oznaczono prawidłowe informacje.

Przedstawione poglądy są charakterystyczne dla a)

Autorem przedstawionych słów był b)

- a) A. socjalistów B. liberałów C. nacjonalistów
b) A. Józef Piłsudski B. Roman Dmowski C. Wincenty Witos

Zadanie 29. (2 pkt)

I wojna światowa. Wskaż wydarzenie chronologicznie pierwsze i ostatnie. W tabeli zakreśl litery, którymi oznaczono wybrane opisy.

wydarzenie chronologicznie pierwsze	A	B	C	D
wydarzenie chronologicznie ostatnie	A	B	C	D

- A.** Wkroczenie wojsk niemieckich do Warszawy.
- B.** Wydanie manifestu zwanego *aktem 5 listopada*.
- C.** Osadzenie Józefa Piłsudskiego w twierdzy w Magdeburgu.
- D.** Utworzenie Legionów Polskich walczących u boku armii austriackiej.

Zadanie 30. (2 pkt)

Oceń, czy podane zdania dotyczące I wojny światowej są prawdziwe, czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1. O zwycięstwie państw Ententy przesądziło wykorzystanie licznych dywizjonów lotniczych.	P	F
2. Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po stronie państw centralnych.	P	F
3. Jednym ze skutków I wojny światowej była utrata władzy przez dynastię Romanowów.	P	F

BRUDNOPIS